

LOGODNICA

1.

Gisela se opri în fața casei familiei Tettenwieser și simți cum o cuprinde un sentiment de satisfacție. În curând va locui în această casă. Gospodăria era ceva mai mică decât cea a tatălui ei, dar, prin fațada ei și prin anexele din spate, făcea parte dintre cele mai mari și mai frumoase clădiri din oraș. Viitorul socru ținea mult să aibă un cămin îngrijit, fapt dovedit de prezența a doi meșteșugari, care înălțaseră o schelă în mijlocul străzii pentru a ajunge la grinzile șarpantei de la etaj. Cei doi ignorau atât ocările oamenilor care trebuiau să se strecoare pe lângă bârnele și scândurile ieșite în afară, cât și reglementările urbei, ce interziceau îngustarea drumului în acest fel. Așa ceva își putea permite doar un om influent ca Tettenwieser, gândi cu mândrie Gisela și cumpăni dacă nu ar fi cazul să intre și să o întrebe pe stăpâna casei despre logodnicul ei. De obicei, Bruno îi spunea când pleca la drum și cât timp lipsea. Dar de data aceasta plecarea fusese atât de intempestivă încât nu mai avusese timp pentru așa ceva. Își imaginează cum el ignorase atenționarea de a se trezi și cum fusese sculat din pat de tatăl său. Cunoștea scena de acasă, căci tatăl ei

trebuia deseori să îl trezească puțin cam brutal pe fratele ei Hans după o noapte de chef.

Se îndreptă către poarta deschisă a curții, dar se opri în fața ei și ridică din umeri. Mama o aștepta acasă cu cumpărăturile și pe bună dreptate se va supăra dacă ar întârzia la o flecăreală cu doamna Tettenwieser. Și nu voia nici ca viitoarea soacră să creadă că ar fi una dintre acele fete care dau curs doar capriciilor și își tratează cu superficialitate îndatoririle.

Cu un ușor oftat de regret, întoarse spatele casei Tettenwieser și îi ceru servitoarei să o urmeze, dar aceasta se holba la meșteșugarii urcați în dreptul frontonului decorat artistic. Gundi tresări și se grăbi să plece alături de ea. După puțin timp ajunseră în piața aglomerată și Gisela începu să cumpere fără a se tocmi mult, pentru că negustorii o cunoșteau bine. Ambele coșuri purtate de micuța servitoare se umplură rapid și Gisela trebui să o ajute, căci Gundi abia mai putea birui povara. Deoarece mai avea nevoie doar de două verze și de ceva verdețuri pentru supă, se duse la tejgheaua doamnei Geißblatt. Pentru aceasta trecu prin fața unui negustor de vinuri care servea și la cană și era intens frecventat. Mai multe femei tinere se strânseseră în jurul celui mai mare butoi. Țineau în mâini câni din lut ars și pălăvrăgeau chicotind.

Când o observară pe Gisela, zarvă încetă, iar Trude Beckheimer, fata unuia dintre cei mai bogați negustori ai orașului, făcu un pas către ea. Avea o mină răutăcioasă, iar vocea ei acoperi până și strigătele vânzătorilor din jur:

– Ia uite pe cine văd! Domnișoara a cărei zestre nu valorează nici cât hârtia pe care este scrisă!

Această remarcă atrase atenția tuturor și imediat se auziră șoapte. Gisela ar fi trebuit să fie surdă ca să nu audă cuvintele usturătoare și, în plus, să fie oarbă, deoarece privirile curioase și disprețuitoare a căror țintă era nu puteau fi ignorate.

Palidă, se întoarse către Trude Beckheimer, care luă o înghițitură zdravănă din cana sa și începu să ronțăie cu plăcere

o turtă dulce. Nu era la prima cană, iar în această dimineață băuse pe stomacul gol, pentru că fața ei rotundă era roșie și ochii îi străluceau ca niște bile de sticlă proaspăt șlefuite. Poate că dacă ar fi fost trează s-ar fi stăpânit, dar așa savura plăcerea de a o putea copleși cu dispreț pe rivala sa.

– Bruno Tettenwieser este un bărbat deștept, care știe exact ce logodnică îi aduce o zestre bogată. De aceea nu mai miră pe nimeni că de câteva zile evită casa familiei Güldener, de parcă acolo ar fi izbucnit ciuma. Dar ieri l-a căutat pe tatăl meu, cu care a purtat o lungă discuție.

Zâmbetul răutăcios al fetei cu aspect grosolan, pentru care vorbea numai bogăția tatălui ei, arăta clar de ce Bruno Tettenwieser, fiu de negustor, pășise în casa familiei Beckheimer.

Pentru Gisela vorbele fură ca o lovitură în față, căci până atunci ea se crezuse logodnica șarmantului și arătosului Bruno. Îi stătea pe limbă răspunsul la cuvintele lui Trude, care cu siguranță nu era mai puțin mușcător. Dar gândul la mama ei o opri să reacționeze în același mod, căci aceasta i-ar fi explicat că nu se cădea ca o fiică din casa Güldener să se ciorovăiască precum o precupeață. O fată de vârsta ei trebuia să fie decentă și să nu dea atenție jignirilor, ca și oricăror alte remarci grosolane pe care majoritatea bărbaților le fac cu privire la o fecioară. Dar de la o mică revanșă nu se putu totuși abține.

– Nu credeți, Frau Geißblatt, se adresă ea femeii de la tejghea, de la care tocmai cumpăra legume proaspete, că prea onorabilul părinte Maternus avea dreptate când la recenta sa predică ne avertiza pe noi, muieruștile, să nu bem vin? Acesta tulbură sufletul și le face pe unele fete să uite de rușine.

Gisela o puse pe precupeață în mare încurcătură. Pe de o parte, nu se cuvenea să te porți precum Trude Beckheimer. Pe de altă parte, tatăl acesteia se număra printre cei mai bogați oameni din oraș și își putea permite să își

îmbrăce fata la fel de luxos ca pe o domnișoară nobilă. Tatăl Giselei, Otto Güldener, fusese ocolit în ultimul timp de noroc. Înainte, cumpărăturile de la piață le făcea menajera familiei, dar acum târguiețile le preluase însăși fata, care, pentru că era însoțită doar de o fetiță de doisprezece ani, trebuia să ducă singură acasă cea mai mare parte a cumpărăturilor.

În timp ce precupeța servea următoarea clientă, căutându-și încă răspunsul, Trude Beckheimer se îndreptase către Gisela și se opri în fața ei scrutând-o cu privirea.

– O sărăntoacă nu mă poate jigni. Pentru asta zestrea mea este mult prea mare. Ar trebui să fii fericită dacă un băiat ratat ca Landelin, împletitorul de coșuri, te-ar lua de nevastă.

Gisela se simțea mai puțin jignită de cuvintele lui Trude decât de râsetele precupețelor și ale clientelor lor și luptă inutil să nu izbucnească în lacrimi. Cel mai tare o batjocoreau cele mai bune prietene ale lui Trude, aceleași fete care numai cu un an în urmă o înconjurau pe ea și o huleau pe Trude. Era evident că puterea banului avea un efect mai mare decât toate predicile preotului. Era mai plăcut să o vizitezi pe Trude în casa familiei Beckheimer, unde oaspeților li se ofereau dulciuri și vin, pe când în casa părinților ei aveau acum cel mult de sucuri îndoite cu apă și de pâine, și aceea uneori înmulțită cu făină de ovăz.

Giselei îi era clar că celelalte abia așteptau o vorbă greșită pentru a se năpusti asupra ei. Așa că le întoarse spatele cu o mișcare energică pentru a părăsi piața. Dar nu îl văzuse pe un bătrân care stătea în spatele ei și de care se ciocni. Când îl privi pentru a se scuza, se cutremură: ochii bătrânului erau tulburi și totuși ei o pătrunseră adânc; bărbatul ținea în mână dreaptă o piatră de mărimea unei nuci, în care părea că juca o flacără verde.

– Scuze, domnul meu! șopti ea și se îndepărtă în grabă.

– Domnișoară Gisela, v-ați uitat legumele! strigă după ea fata, care din 2 februarie lucra în casa Güldener pentru casă și masă.

Gisela păru că nu o aude, pentru că se și pierduse într-una dintre străduțe. Fetei nu îi rămase altceva de făcut decât să înghesuie noile cumpărături în coș și să își urmeze stăpâna.

Abia dispăruse Gundi pe străduță cu povara ei mult prea grea, când bătrânul i se adresă lui Frau Geißblatt, în timp ce răscolea neatent prin căpățânile de varză, prin țelină și prin ceapă:

– Cine era tânăra care tocmai a cumpărat de la dumneata?

– Hedwig, fiica pantofarului Sachs, răspunse Frau Geißblatt referindu-se la ultima ei clientă.

Surprins, bătrânul lăsă jos ceapa pe care tocmai o ridicase.

– Dar nu mi s-a părut să fie fiică de pantofar. Îmbrăcămintea ei era din postav bun, vopsit cu coloranți dintre cei mai buni.

– Ah, da! Atunci vă referiți la Gisela Güldener. Ea este fiica unui negustor, care cu siguranță s-ar bucura să încheie o afacere cu dumneavoastră. Pentru că cele pe care le are nu prea îi merg tocmai bine în ultimul timp. Cel puțin așa se vorbește.

Frau Geißblatt era supărată pe bărbatul care doar îi răscolea marfa, fără a lăsa impresia că ar vrea să-și cumpere ceva. Totuși, după ce printre degetele lui sclipi o monedă mare din argint, care căzu apoi în mână ei, supărarea îi trecu și îi explică bătrânului cum putea ajunge la casa lui Otto Güldener. Apoi îi descrie toți membrii familiei, compusă din negustor, soția acestuia, fiica Gisela și fiul Hans, și i-ar fi înșirat și numele tuturor vecinilor, cu date complete despre ei, dar bătrânul ridică mâna în semn de mulțumire și plecă târșâind picioarele.

2.

Cu puțin înainte de a ajunge acasă, Gisela își aminti de servitoare și se întoarse, părându-i rău pentru faptul că Gundi trebuia să facă tot drumul cărând singură toate cumpărăturile. Micuța avea deja fața plină de transpirație și se bucură evident când Gisela îi luă o parte din povară.

– Mulțumesc! A fost cu adevărat greu. Eu vă înțeleg că v-ați mâniat. Domnișoara Trude este o persoană deosebit de dezagreabilă. Dar nu trebuie să vă luați după pălăvrăgeala ei prostească.

Sfatul bine intenționat rămase fără efect, pentru că Gisela își amintea prea bine de vizitele dese ale lui Bruno Tettenwieser. Timp de mai bine de o jumătate de an, acesta venise aproape zilnic în casa tatălui ei, dar acum trei luni începuse să rarească vizitele, ultima lui apariție fiind cu mai mult de două săptămâni în urmă. La început nu sesizase îndepărtarea lui, căci Bruno, chiar și înainte de a-i cere mâna, fusese deseori trimis cu afaceri de către tatăl său la Schwabach, Nördlingen sau chiar la Augsburg. Fusese doar puțin supărată că acesta nu îi mai destăinuia, cum făcuse la începutul logodnei lor, destinația călătoriei și durata ei aprox-

imativă. Devenise bănuitoare abia cu o zi înainte, când Werner, portarul casei vecine, susținuse sus și tare că îl văzuse duminică pe tânărul Tettenwieser la biserica Sf. Mihail, deși familia lui, ca și familia Güldener, avea strană proprie la biserica Sf. Laurențiu. Acum nu se mai mira, pentru că familia Beckheimer ținea de parohia preotului de la Sf. Mihail. Era clar că, în afară de ea, toată lumea știa că frumosul Bruno o aruncase ca pe un pantof uzat. Dar mânia ei se îndrepta mai puțin asupra lui Trude Beckheimer și a logodnicului ei și mai mult asupra bărbatului care îi trecuse pragul casei.

Otto Güldener îi aruncă ficei o privire tot atât de indiferentă ca unei bucatărese și dădu să intre în biroul lui. Dar exclamația mânioasă a Giselei îl făcu să încremenească.

– Tată, trebuie să vă vorbesc!

Güldener se întoarse și își privi fata încruntat, pentru că până acum Gisela nu își permisese un asemenea ton față de el. Dar când vru să o dojenească nu găsi cuvinte.

– M-am întâlnit la piață cu Trude Beckheimer. Mi-a vorbit despre logodnicul meu și a dezvăluit de față cu toți motivul pentru care el nu mai trece pe la noi. Acum vreau să știu de la dumneata dacă ce spune ea peste tot este adevărat.

La aceste cuvinte, pe fața tatălui ei apără o expresie care Giselei îi aminti involuntar de un băiețel cu o conștiință foarte încărcată. El încercă să zâmbească jovial, dar vocea îi suna forțat.

– Nu știu de ce te agiți, copilă. Bruno se va întoarce, iar dacă nu o face, mai există și alți tineri care s-ar căsători bucuroși cu tine.

– Trude Beckheimer a spus ceva despre zestrea mea, pe care eu nu aș mai primi-o.

Pentru o clipă, Otto Güldener tresări ca la o lovitură, dar cu o mișcare a mâinii răspunse râzând silît:

– Asta nu trebuie să te preocupe pe tine! Imediat ce afacerile îmi vor merge mai bine, am să îți dau dublu față de cât

i-am promis lui Bruno Tettenwieser. Îți jur că am să te căsătoresc cu un bărbat față de care flăcăul acesta va fi un jalnic nimic.

Gisela îl fixa consternată pe tatăl ei, întrebându-se dacă trebuia să se îndoiască de facultățile mintale ale acestuia sau ale ei. Cum putea el să stea în fața ei și să îi spună pe un ton de parcă ar vorbi despre o potcoavă pierdută că nu va mai avea loc căsătoria stabilită împreună cu tatăl lui Bruno acum doi ani? Așadar și el cunoștea adevărul de câteva zile! Preț de o clipă, își dori ca pământul să se deschidă pe loc și să o înghită. O logodnă desfăcută atrăgea dezonoarea logodnicei, care luni de zile va fi arătată cu degetul de oameni. Și, pentru că nu dispuneau de suficient personal de serviciu, nu putea nici măcar să se încuie în casă până când comentariile vor înceta, ci trebuia să se expună zilnic compătimirii simulate și privirilor batjocoritoare ale oamenilor.

Înțelese brusc și cât de prost îi mergea tatălui ei. Când îi părăsese menajera, pentru a se căsători cu un văduv bogat, tatăl îi interzisese mamei ei să o înlocuiască. Cu toate acestea, lipsa banilor era resimțită permanent. În timp ce în casa Güldener lipsurile erau tot mai accentuate, se părea că tatăl lui Trude Beckheimer se scâldea în monede de aur. Doar cu doi ani în urmă, Otto Güldener trecea drept mult mai avut decât bătrânul Beckheimer, iar orășenii se plecau în fața lui. Pe vremea aceea, Gisela era tratată aproape ca o domnișoară din nobilime.

– Otto! Ce înseamnă asta? Ai umblat la zestrea fiicei noastre?

Mama Giselei venise neobservată din bucătărie și se înfipsea în fața soțului ei. În ciuda vârstei ei de patruzeci și cinci de ani, Magda Güldener era o femeie frumoasă, care putea să fie luată drept sora mai mare a fiicei sale, ce tocmai împlinise douăzeci de ani. Avea același păr blond precum mierea ca Gisela, o față cu trăsături regulate, ceva mai

rotunde, și o siluetă plinuță. Ochiul ei, de obicei de un albastru pașnic, aruncau acum flăcări, iar polonicul din mână ei dreaptă tremura atât de tare încât stropi de supă îi săreau pe șorț.

Stăpânul casei aruncă o privire suspicioasă ustensilei din lemn, ce putea fi utilizată și ca rețetei, și se retrase puțin.

– Gisela își va primi zestrea, femeie! Dar ar fi fost o prostie să las banii să se prăfuiescă în sipet, în timp ce duceam o acută lipsă de ei în afaceri.

Magda Güldener scăpă polonicul și își duse mâinile la cap.

– Deci guldenii care ți-au intrat în casă acum trei săptămâni nu proveneau dintr-o afacere de succes, ci erau din zestrea Giselei! Pe toți sfinții din cer! Bărbate, cum ai putut face asta?

– Dar ți-am spus că aveam urgentă nevoie de bani.

Güldener ura să fie la mijloc, între soția și fiica sa. Ar fi preferat să le altoiască pe amândouă, ca să-și țină gura, dar nu își permitea. De când aruncase în stradă majoritatea servitorilor pentru a face economii, dominația soției sale asupra casei și a bucătăriei devenise aproape nelimitată și în anii lungi de căsnicie învățase cât de încăpățânată și ranchiunoasă putea fi aceasta, îndeosebi atunci când era vorba despre copiii lor.

Magda Güldener se duse la Gisela și o trase lângă ea.

– Săraca de tine! Toți o să te arate cu degetul, deși tu nu ai nici o vină.

Dădu drumul fetei și gesticulă cu degetul arătător prin fața figurii soțului.

– Ce smintit ai fost! Dacă ai fi împrumutat bani cu dobânda obișnuită, nu ți-ar fi reproșat nimeni nimic. Dar ca să îi iei din zestrea fiicei tale, asta a distrus baza casei noastre! Toți partenerii tăi de afaceri vor spune: „Otto Güldener este ruinat!“

Güldener râse amar.